

صالح هادی نیا
دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری
و حسابرس دیوان محاسبات کشور
مهدی محمدی
کارشناسی ارشد حسابداری

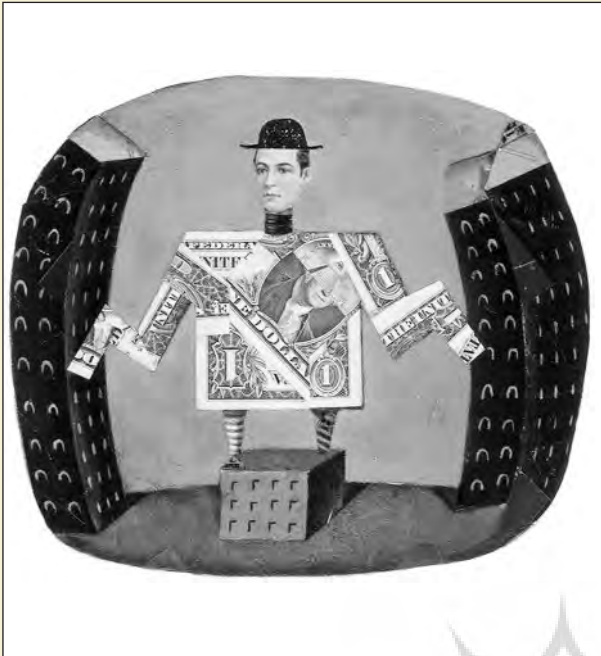
بررسی ارتباط بین بودجه ریزی عملیاتی، سامانه هزینه یابی بر مبنای فعالیت و بودجه ریزی بر مبنای فعالیت

چکیده:

بودجه آیینیه تمام نمای همه فعالیت ها و برنامه های دولت می باشد و نقش بسیار مهمی در توسعه اقتصادی کشورها دارد. بودجه ریزی عملیاتی، به عنوان یکی از طرق بودجه ریزی عبارت است از برنامه سالانه به همراه بودجه سالانه که رابطه میان وجوه تخصیص یافته به هر برنامه با نتایج به دست آمده از اجرای آن برنامه را نشان می دهد که این کار در راستای استفاده بهینه از منابع محدود و درست و سوی دستیابی به اهداف سازمان می باشد. یکی از اصول اساسی بودجه ریزی دولتی، حسابداری بهای تمام شده است که سامانه هزینه یابی بر مبنای فعالیت به عنوان یکی از سامانه های حسابداری بهای تمام شده مطرح است و در راستای اجرای بودجه ریزی عملیاتی از اهمیت ویژه ای برخوردار است.

در این مقاله تلاش بر این است که نخست اهمیت و سیر تکاملی بودجه و روش های تهیه آن ارایه و بودجه ریزی

مشکلات اجرای آن تشریح شود و در نهایت ارتباط بین بودجه‌ریزی عملیاتی سامانه هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت ارایه شود.

انواع بودجه

مفهوم بودجه همگام با تکامل دولت‌ها و پیچیده‌تر شدن وظایف دولت، تغییر و تکامل یافته است. این تکامل را می‌توان به چهار مرحله متمایز زیر تقسیم کرد:

• **مرحله اول:** این مرحله تقریباً از سال ۱۹۲۰ تا ۱۹۳۵ است که تأکید اصلی بر ایجاد یک سامانه با کفایت برای کنترل هزینه‌ها بود و حسابداری هزینه و پیوند بین حسابداری و بودجه مطرح بود.

• **مرحله دوم:** این مرحله که در توسعه بودجه عملیاتی خود را نشان می‌دهد، استفاده از بودجه به عنوان ابزار مدیریت مالی بود و بودجه خود را در اصلاح ساختار مناسب، بهبود مدیریت و برنامه‌های اندازه‌گیری کار ظاهر ساخت و بر بودجه‌ای تأکید می‌شد که کار فعالیت سازمان را اندازه‌گیری کند.

• **مرحله سوم:** این مرحله با پیوند میان بودجه و برنامه به عنوان معیاری برای تجزیه و تحلیل رفاه اقتصادی آغاز شد و

عملیاتی، مزایا و مراحل تهیه آن به همراه سامانه هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت تشریح و ارتباط بین آنها بیان شود.

واژگان کلیدی: بودجه^۱، بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد^۲ (بودجه‌ریزی عملیاتی)، سامانه هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت^۳.

مقدمه

امروز با جهانی شدن بازارها، افزایش رقابت^۴، پیشرفت‌های فن‌آوری و غیره، سازمان‌ها نیاز به راهکارهایی دارند تا خود را با این دگرگونی‌ها هماهنگ سازند و از این شرایط به عنوان فرصت‌هایی تازه برای رشد اقتصادی و توسعه بهره‌مند گردند.

فنون و ساز و کارهای متنوعی برای برخورد مناسب با این شرایط وجود دارند که بودجه یکی از آن موارد می‌باشد. بودجه آئینه تمام‌نمای همه برنامه‌ها و فعالیت‌ها بوده و نقش بسیار مهم و کلیدی در توسعه سازمان‌ها دارد. بودجه‌ریزی منجر به آماده‌سازی یک طرح یا برنامه عملیاتی و مالی می‌شود و برای کنترل اجرای آن به کار گرفته می‌شود.

بودجه‌ریزی را به عنوان «فرآیند تخصیص منابع محدود به نیازهای نامحدود» بیان می‌کنند که هدف اصلی از آن، استفاده بهینه از منابع محدود کمیاب می‌باشد. (آیت الهی، ۱۳۷۴، ص ۱۱۱)

بودجه، اهداف و راهبردها را به صورت عبارات‌های مالی بیان کرده و مسیر اجرای برنامه‌ها و کنترل پیشرفت آنها را نشان می‌دهد. سازمان‌ها به سه دلیل عمده زیر به بودجه‌ریزی نیازمندند:

- نشان دادن مفهوم مالی برنامه‌ها
 - شناساندن منابع مورد نیاز اجرای برنامه‌ها
 - در اختیار داشتن معیارهای سنجش، نظارت و کنترل نتیجه‌ها در مقایسه با برنامه‌ها (رضایی نژاد، ۱۳۷۵، ص ۲۳۹)
- در این مقاله تلاش بر این است، انواع روش‌های بودجه‌ریزی بیان شده و بودجه‌ریزی عملیاتی به همراه مزایا و

بودجه‌ریزی توجه اصلی بر ورودی‌ها یا داده‌ها می‌باشد.
(فرزیب، ۱۳۸۰، ص ۴۳۱)

در بودجه‌ریزی افزایشی، سطح بودجه همانند دوره‌های قبلی است ولی درصدی بابت توسعه عملیات و کارهای جدید به آن اضافه می‌شود.

بودجه‌ریزی برنامه‌ای، عمدتاً با طبقات بالاتر سلسله مراتب سازمان مربوط می‌شود. این روش در سال ۱۹۴۹ در آمریکا به منظور اصلاح نظام اداری بیان شد.

بودجه‌ریزی عملیاتی گسترش یافته بودجه‌ریزی برنامه‌ای است که به نحو دقیق‌تر و روشن‌تری فعالیت‌ها و عملیات دستگاه‌ها را طبقه‌بندی کرده و برای هر کدام از اجزای برنامه‌های مختلف، هدف‌های معینی را تعریف کرده و سپس نسبت به برآورد هزینه‌های آن اقدام می‌نماید.

بودجه‌ریزی بر مبنای صفر (ZBB) یک فن بودجه‌ریزی است و به عنوان ابزار مدیریتی مورد استفاده قرار می‌گیرد و اولین بار در کشور آمریکا در سال ۱۹۶۲ مورد استفاده قرار گرفت. در این بودجه‌ریزی هر سال بودجه‌ای به عنوان دوره جدید در نظر گرفته می‌شود و این تکنیک بودجه‌ریزی به عنوان مبنا و پایه به کار گرفته می‌شود و فعالیت‌های آتی احتمالی بر طبق وضعیت و موقعیت زمان بودجه‌ریزی، تصمیم‌گیری صورت می‌گیرد. (کرباسی یزدی، ۱۳۸۵، ص ۳۲۹)

در این روش از شیوه‌های مختلف تحلیلی همانند هزینه-منفعت^۸ بردن بهره گرفته می‌شود و مستلزم اطلاعات دقیق و روشنی از حجم عملیات، اهداف، سیاست‌ها و غیره می‌باشد. اساس بودجه‌ریزی عملیاتی بر چهار اصل زیر است:

- حسابداری بهای تمام شده^۹
- روش اندازه‌گیری کار^{۱۰}
- استفاده از فرم‌ها
- استفاده از استانداردها

در بودجه‌ریزی عملیاتی، منابع بر اساس اولویت امورتخصیص داده می‌شوند و نتایج اندازه‌گیری می‌شود. یک

روی پیشرفت‌هایی که در تکنولوژی‌های تصمیم‌گیری و اطلاعاتی رخ داده بود، تمرکز داشت.

• **مرحله چهارم:** این مرحله به واسطه پیچیدگی پیرامون سازمان‌ها به وجود آمده و سبب استفاده از بودجه بر مبنای صفر به عنوان ابزار برنامه‌ریزی راهبردی شده است. (فرج‌وند، ۱۳۸۰، ص ۲۰۱)

انواع روش‌های بودجه‌ریزی

در یک طبقه‌بندی کلی، روش‌های بودجه‌ریزی عبارتند از:

- بودجه‌ریزی متداول یا سنتی^۵
- بودجه‌ریزی افزایشی
- بودجه‌ریزی برنامه‌ای^۶
- بودجه‌ریزی عملیاتی
- بودجه‌ریزی بر مبنای صفر^۷

در بودجه‌ریزی سنتی نوع و ماهیت هزینه بیان می‌شود اما این‌که کدام هزینه برای کدام هدف و یا برای کدام برنامه یا فعالیت خاص می‌باشد، مشخص نمی‌باشد. در این روش

- بهبود عملکرد از طریق پیوند بین بودجه و عملکرد برنامه.
- مسؤولیت پذیر ساختن مدیران در قبال تصمیماتی که روی نتایج بودجه تأثیر می‌گذارد.
- حمایت بهتر مدیریت با ارتباط بین نتایج بودجه و سنجش عملکرد بودجه با سنجش عملکرد برنامه در فرآیند کنترل و گزارش نتایج
- ارایه سیستم و فرآیندی که در آن تصمیم‌گیری‌های مربوط به بودجه اساساً بر پایه نتایج قابل سنجش و اهداف دارای اولویت صورت می‌گیرد.

نحوه تهیه بودجه عملیاتی

تهیه بودجه عملیاتی یک فرآیند همزمان بالا به پایین و پایین به بالا است. برنامه‌ریزان و سیاستگذاران عالی باید اهداف بلندمدت و کوتاه‌مدت برنامه‌ها را تعیین کنند. همچنین آنان باید سطوح منابعی که برای پشتیبانی تحقق این اهداف لازم است را نیز مشخص کنند. همچنین باید شاخص‌های ارزیابی نتایج را به منظور تعیین این‌که آیا اهداف محقق شده‌اند و آیا منابع به طور اثربخش مصرف شده‌اند، شناسایی کنند. با این وجود اهداف بلند و کوتاه مدت، سطوح منابع و شاخص‌های ارزیابی نتایج باید با همکاری سطوح پایین‌تر مدیریت، توسعه و توسط آنان نیز معتبر شناخته شوند.

مدیران رده‌های پایین‌تر و سازمان‌های تابع آنها نقش مؤثری را در تحقق و بهبود برنامه عملیاتی سالانه برنامه‌ریزان و سیاستگذاران ارشد به عهده دارند. این مدیران ساز و کار برنامه‌ها را به نحوی می‌شناسند که می‌توانند به طور مؤثر به سیاستگذاران در تصحیح برنامه‌های عملیاتی سالانه دستگاه‌ها کمک کنند. به علاوه برنامه‌ریزان سیاستگذاران سازمان‌ها با همکاری با سطوح پایین‌تر سازمان از درک درست

بودجه عملیاتی علاوه بر تخصیص هزینه‌های دولتی، همه فعالیت‌های مورد نیاز برای پشتیبانی یک برنامه را تعریف و تعیین می‌کند.

همان‌طور که بیان شد، بودجه برنامه‌ای بیشتر به طبقات بالاتر سلسله مراتب سازمان‌ها مربوط می‌باشد در حالی که بودجه عملیاتی حدود فعالیت و عملیات طبقات پایین سلسله مراتب را نیز مورد بررسی و پیش‌بینی بودجه‌ای قرار می‌دهد. در تنظیم بودجه برنامه‌ای ممکن است بدون محاسبه دقیق مخارج هر واحد از فعالیت دولتی، هزینه‌ها را فقط بر اساس سیاست کلی مالی دولت پیش‌بینی کرد. در صورتی که شرط اساسی برای تهیه بودجه عملیاتی این است که حجم مقدار فعالیت سازمان‌های دولتی، تعیین و هزینه هر واحد از فعالیت‌ها محاسبه شود. بودجه عملیاتی اهداف متنوعی دارد از جمله: ارایه بهترین ابزار ممکن بر اساس نتایج، ایجاد ارتباط بین بودجه و نتایج عملکرد، تمرکز فرآیند تصمیم‌گیری

روی مهم‌ترین مسائل سازمان، ارایه اطلاعات قابل سنجش برای انواع استفاده‌کنندگان، ارایه مشوق‌هایی برای مدیریت عملکرد بر مبنای بهبود مستمر، ارایه مبنایی برای پاسخگویی در قبال منابع تحت اختیار، ایجاد فرآیند منطقی برای تصمیم‌گیری در خصوص بودجه،

ارایه مبنای درست برای اتخاذ تصمیم در خصوص تخصیص منابع و تعیین نتایج قابل سنجش و مورد انتظار که از یک تخصیص بودجه خاص قابل قبول است.

مزایای بودجه‌ریزی عملیاتی عبارتند از:

- شفاف‌سازی فرآیند بودجه‌ریزی
- افزایش کارایی و اثربخشی عملکرد دولت و سازمان‌ها از طریق تمرکز منابع در جهت ضروری‌ترین و مهم‌ترین نتایج
- اصلاح و بهبود تصمیم‌گیری در مورد مؤثرترین راه برای استفاده از منابع محدود.

بودجه آیینیه تمام نمای همه برنامه‌ها و فعالیت‌ها بوده و نقش بسیار مهم و کلیدی در توسعه سازمان‌ها دارد. بودجه‌ریزی منجر به آماده‌سازی یک طرح یا برنامه عملیاتی و مالی می‌شود و برای کنترل اجرای آن به کار گرفته می‌شود

کنند. مردم از دولت انتظار دارند با هزینه کمتر کار بهتر انجام دهد و در پاسخ به این خواست مردم، مدیران بخش عمومی باید در طرز دیدگاه خود به هزینه‌ها و ارزش خدماتی که عرضه می‌کنند، تجدید نظر کنند.

با اهمیت‌ترین ساز و کار مالی مرسوم در ارزیابی مخارج در بخش عمومی، رعایت سقف بودجه است. این ساز و کار گرچه برای قرار گرفتن نظام ارزیابی و نظارت بر عملکرد مدیران بخش عمومی لازم است اما کافی نیست و پاسخی برای سؤال‌های مهم برای افزایش کارایی و اثربخشی ارائه نمی‌دهد.

سامانه سنتی نمی‌تواند بین مصرف منابع و نتایج به دست آمده به صورت مستقیم یا غیر مستقیم ارتباط برقرار کند.

بیشتر مدیران نیز به این دیدگاه عادت دارند و تنها به جمع

مخارج دستگاه خود توجه می‌کنند و سامانه مالی که در همین راستا به وجود آمده است موجب تقویت دیدگاه چنین مدیرانی می‌شود. حسابداران و مدیران باید نگرش خود را عوض کنند و به جای اندازه‌گیری مخارج بر حسب منابع، به اندازه‌گیری هزینه‌ها بر حسب نتایج به دست آمده تمرکز

داشته باشند. هنگامی که اطلاعات مالی نه تنها از نظر منابع صرف شده بلکه از منبع به دست آمده یعنی هزینه فعالیت‌ها در اختیار مدیران بخش عمومی قرار گیرد، اطلاعات بهتری برای تصمیم‌گیری در اختیار خواهند گذاشت. سامانه هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت (ABC) شروع بهتری برای بخش عمومی برای نشان دادن رفتار بهای تمام شده است و راه حلی است برای مشکلاتی که مدیران در پاسخگویی مالی دارند.

هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت، یکی از ابزارهای کارآمد برای تسهیم هزینه‌ها به محصولات و خدمات می‌باشد. این روش بر آن است تا با به کارگیری فنون مربوط، ارتباطی مناسب و

نسبت به ارتباط تنگاتنگ بین برنامه عملیاتی سالانه و بودجه عملیاتی مدیران در تمام سطوح و همچنین از تعهد آنان نسبت به برقراری این ارتباط اطمینان حاصل خواهند کرد.

برای تلفیق اثربخشی بودجه و عملکرد توسط یک سازمان دولتی از رویکرد پنج مرحله‌ای استفاده می‌شود.

- هر فعالیتی که توسط کارکنان سازمان انجام می‌شود در داخل برنامه تعریف می‌شود.
- معیار اندازه‌گیری هر فعالیت مشخص می‌شود.
- تعداد ساعت کاری کارکنان معادل تمام وقت را در یک سال محاسبه کرده و به فعالیت مذکور تخصیص می‌دهیم.
- هر یک ریال از هزینه‌های عملیاتی به یک فعالیت خاص تخصیص می‌یابد.

• هر فعالیت به یک شاخص خروجی با دسته کوچکی از شاخص‌های خروجی در سلسله مراتب اهداف و شاخص‌ها مرتبط می‌شود.

در این رویکرد فعالیت‌های روزانه افراد درگیر در هر یک از برنامه‌ها، شناسایی شده و سپس از این فعالیت‌ها به عنوان پلی بین اعتبارات بودجه‌ای و سلسله مراتب

اهداف و شاخص‌های تحقق اهداف در هر یک از برنامه‌ها استفاده می‌شود.

بررسی رابطه بین بودجه‌ریزی و هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت (ABC)

سازمان‌های بخش عمومی از هر شکلی با فشارهای زیادی برای بهبود کارایی و اثربخشی مواجه هستند. تقریباً در همه سازمان‌هایی که به نحوی از بودجه عمومی استفاده می‌کنند، بیش از قبل از نظر پاسخگویی مالی زیر فشارند.

بخش عمومی برای پاسخگویی هر چه بهتر و با وجود محدودیت درآمد ملزم می‌شوند که توجه به هزینه‌ها و افزایش کارایی و اثربخشی را در فرهنگ مدیریت بخش عمومی لحاظ

بودجه‌ریزی عملیاتی گسترش یافته بودجه‌ریزی برنامه‌ای است که به نحو دقیق‌تر و روشن‌تری فعالیت‌ها و عملیات دستگاه‌ها را طبقه‌بندی کرده و برای هر کدام از اجزای برنامه‌های مختلف، هدف‌های معینی را تعریف کرده و سپس نسبت به برآورد هزینه‌های آن اقدام می‌نماید

- به جای تأکید بر یک Benchmark (الگوبرداری) اختیاری مثل بودجه‌سال گذشته، بر بودجه‌هایی تأکید دارد که بر اساس بازگشت به سرمایه‌گذاری‌ها قرار دارد.
- یک بودجه منعطف را بر مبنای حجم کار فعالیت توسعه می‌دهد.

- برنامه‌ریزی مکرر و دایمی را مورد حمایت قرار می‌دهد.
- موارد زاید و بی‌ارزش را در بودجه شناسایی کرده و برنامه‌های عملی برای حذف آنها ایجاد می‌کند.
- حجم کارها را برای ایجاد سامانه ABB پیش‌بینی می‌کند. امروزه بسیاری از شرکت‌ها و سازمان‌هایی که با روش‌های سنتی و تأکید بر عناصر هزینه‌ای نمی‌توانند خواسته‌های خود را برآورده سازند به استفاده از ABB و تأکید بر اهمیت بودجه‌بندی از طریق فعالیت‌ها و مراحل آن روی آورده‌اند. (رهنمای رودپشتی، ۱۳۸۶، ص ۱۸۲)

تفاوت ABB و بودجه‌ریزی سنتی:

ABB برخلاف بودجه‌ریزی سنتی که عوامل هزینه‌ای نظیر جبران خدمت، مأموریت یا آموزش را توصیف می‌کند، معرف بودجه‌ای است که هزینه خدمات و محصولات یک سازمان را نشان می‌دهد.

نسبتاً دقیق بین فعالیت‌ها و محصولات از یک سو، منابع سازمان و فعالیت‌ها از سوی دیگر برقرار نماید. در واقع ABC سیستمی است که اطلاعات لازم برای مدیران فراهم کرده و منجر به افزایش دقت در تعیین بهای تمام موجودی‌ها می‌شود.

اجرای یک سیستم ABC مستلزم چهار مرحله اساسی زیر است:

- شناسایی فعالیت‌هایی که برای تولید خروجی‌ها در واحد مسؤول انجام می‌شود.
- تخصیص منابع به فعالیت‌ها.
- شناسایی خروجی‌هایی که برای تولید آنها، فعالیت‌ها انجام می‌شوند.
- تخصیص هزینه‌های فعالیت‌ها به خروجی‌ها.

سیستم ABC دارای مزایای زیادی از جمله، افزایش دقت در محاسبه بهای تمام شده فعالیت‌ها، جلوگیری از تخصیص اختیار هزینه‌های سربار توسط مدیریت، افزایش امکان ارزیابی کارایی و اثربخشی فعالیت‌ها توسط مدیریت و غیره است.

همان‌طور که بیان شده یکی از اصول چهارگانه اساسی بودجه‌ریزی عملیاتی، حسابداری بهای تمام شده است که استفاده از سیستم ABC با توجه به مزایای آن، می‌تواند سازمان‌ها را در اجرای بهتر بودجه‌ریزی عملیاتی موفق سازد. بودجه‌ریزی بر مبنای فعالیت (ABC)^{۱۱}

ABB یک روش سیستماتیک جهت برنامه‌ریزی، کنترل و بودجه‌ریزی منابع یک سازمان است و زمانی که بودجه بر مبنای فعالیت تصویب می‌شود، ABB بخش کلیدی از اقتصاد داخلی است که بین عرضه و تقاضا توازن برقرار می‌کند. همچنین ABB باعث می‌شود مدیران ظرف دوره‌ای میان مدت تا بلندمدت به هزینه‌های ثابت به عنوان هزینه‌های متغیر بیندیشند.

ویژگی‌های بودجه‌ریزی بر مبنای فعالیت: (رهنمای رودپشتی، ۱۳۸۶، ص ۱۷۹)

را می‌دهد تا هزینه‌های مربوط به هر فعالیت به طور دقیق شناسایی شده و جهت ارزیابی کارایی و اثربخشی فعالیت‌های سازمان به کار رود.

پی‌نوشت:

- 1-Budgeting
- 2-Performance Based Budgeting (P.B.B.)
- 3-Activity Based Costing (A.B.C.)
- 4-Competitive
- 5-Traditional Budgeting
- 6-Program Budgeting .
- 7-Zero _ Based Budgeting (Z.B.B.) .
- 8-Cost _ Benefit
- 9-Cost Accounting
- 10-Work Measurement
- 11-Activity Based Budgeting (ABB)

منابع:

- ۱- آیت‌اللهی، علیرضا، اصول برنامه‌ریزی، انتشارات مرکز آموزش مدیریت دولتی، ۱۳۷۴.
- ۲- رحمانی، علی و مهتدی، اعظم، مقاله کاربرد هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت در مؤسسات مالی.
- ۳- رهنمای رودپشتی، فریدون، هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت - مدیریت بر مبنای فعالیت، ۱۳۸۶.
- ۴- عزیزی، احمد و مدرس، احمد، «هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت» نشریه شماره ۱۴۰ سازمان حسابداری، دی ماه ۱۳۷۹.
- ۵- فرج وند، اسفندیار، فراگرد تنظیم تا کنترل بودجه، ویرایش دوم، انتشارات گلباد، تهران، ۱۳۸۰.
- ۶- فرزيب، عليرضا، بودجه‌ریزی دولتی در ایران، چاپ سیزده، مرکز آموزش مدیریت دولتی، ۱۳۸۰.
- ۷- کرباسی یزدی، حسین، حسابداری مدیریت، مرکز آموزش و بهسازی منابع انسانی دیوان محاسبات کشور، ۱۳۸۵، ص ۳۲۹.

- A-Meagan M.Jordan and Merl Hackbart, "The goals and implementation success of state performance - Based Budgeting ", journal of public budgeting, accounting & financial management, winter 2005.
- B- Srikant sastry, Scott king, "competing for funds in austere time: how to win with Performance - Based Budgeting", journal of governmental Financial Management, winter 2005.
- C- W, Mark Grain, J.Brain O, Roark, "impact of Performance - Based Budgeting on State Fiscal Performance", Economic and Governance, December 2002.

• بودجه‌بندی سنتی صرفاً بر مبنای مذاکره میان مدیران و سرپرستان اجرایی قرار دارد اما در ABB مدیران باید در نظر بگیرند که چه منابعی واقعاً مورد نیاز هستند. ABB از هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت یا ABC متمایز است. ABB قبل از این که سال مالی آغاز شود انجام می‌شود در حالی که ABC تغییراتی است که به سامانه‌های حسابداری اعمال می‌شود تا هزینه‌ها طی سال ردیابی شوند. (رهنمای رودپشتی، ۱۳۸۶، ص ۱۸۲)

نتیجه‌گیری

بودجه‌ریزی عملیاتی با الزام دستگاه‌های اجرایی به تمرکز بر نتایج برنامه‌ها، تلاش در بهبود اثربخشی، کارایی و پاسخگویی برنامه‌های دولت دارد. این سامانه از طریق تولید و ارزیابی بهتر در مورد اثربخشی هزینه‌ها و برنامه‌های دولت، به دنبال کمک به مدیران برای بهبود عملکرد و برنامه‌ها می‌باشد و هدف آن ایجاد پیوندی شفاف بین منابع و نتایج می‌باشد. این سامانه در جهت تخصیص هدفمند اعتبارات به برنامه‌ها و فعالیت‌ها، شفاف‌سازی فرآیند بودجه‌ریزی، ایجاد ارتباط بین بودجه‌ریزی و نتایج عملکرد، سنجش اثربخشی و کارایی برنامه‌ها و فعالیت‌ها گام برمی‌دارد.

یکی از اصول اساسی بودجه‌ریزی عملیاتی استفاده از یک سامانه مناسب حسابداری بهای تمام شده می‌باشد که سیستم ABC با توجه به مزایای آن می‌تواند در اجرای بهتر بودجه‌ریزی عملیاتی به سازمان‌ها کمک کند.

شرکت‌ها در پی افزایش کارایی و اثربخشی از بودجه‌ریزی‌های سنتی به بودجه‌ریزی بر مبنای عملیات (ABB) روی آوردند که این مستلزم شناخت دقیق فعالیت‌هاست و همان‌طور که بیان شد یکی از اصول بودجه‌ریزی بر مبنای عملیات اصل بهای تمام شده می‌باشد که هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت (ABC) این امکان